

ALEŻ (35) *cn i pt*

cn (25), *pt* (10).

-ż : -sz (11 : 18).

a jasne; ależ (5), aléż (3), al(e)ż (27); ależ *SienLek* (2), *Mącz*, ależ : aléż *MurzHist* (1 : 1), *MurzNT* (1 : 2).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI w. (jeden z tych samych przykładów).

I. Spójnik (25) :

1. Wprowadza wypowiedzenie podrzędne (21) :

a. Okolicznikowe czasowe; dopóki nie; donec *Vulg* (4) : czołmi pana Vilyamowfkyego łfam zadzyerzely przy łfoby do thich czałłow. alyeż łzye nam łsprawyedlywołcz łthanye. *LibLeg* 11/155v; *Leop* 3.Reg 22/11, *Eccli* 13/8, *Hebr* 1/13.

b. Okolicznikowe czasowo-warunkowe; nisi *Mącz* (16) : Nikomu niepowiadaicie widzeńiá/ aléż łyn człowieczy z martwych włtanie *MurzNT Matth* 17/9; Alye nyemogl ynaczey od nyego ych [*kluczy*] dołtacz alyeż mv ye vkradł *LibMal* 1554/185v; *Leop Eccli* 35/21, 22, *Ps* 131/5, BBB3.

W połączeniu z trybem warunkowym (5): yłch wzadne namovi włthapowacz vamełzmi nyerołkazaly alyeżbi Vilamowłzki do wałch łzwobodnye przyyachal *LibLeg* 11/161; *Leop Eccli* 35/23, *Is* 42/4; W czym táki zakon godno mieć/ aby nigdy nie iadł áni pił/ áleżby práwą żądzą miał *SienLek* 3v. Cf »nie pierwey ... ależ«, »nie ... ależ pierwey«.

Połączenia: »ależ gdy«: kthorich [*pieniędzy*] yey nyevidala alyeż gdi myala łfcz thu do poznanya *LibMal* 1552/169v.

»ależ kiedy«: niemogli być na dułzy łwyi vłpokoieni/ ależ kiedy iego naukę/ o panie Chriłtufie i dobrodzieiłtwach iego vsłyzáwłzy: grzechów przepułzczeńié [...] otrzymali. *MurzHist* Cv.

»drzewiej nie ... ależ«: Czarownyczo drzewey thy mey krowye vzithku nyeodymyełch, alyeż łnyey łwyąthi bozi krzyłz łymyełch *LibMal* 1544/86.

»nie pierwey ... ależ« (2):[*Jagiello*] niechciał ná fuki Witułtá brátá łwego/ bitwy pierwey począc/ áleżby był Młzey poczętey w námieicie dołłuchał *OrzRozm* M3v; Hirudo nisi plena non omittit cutem. Piyawká pierwey łie nie pułci ciałá alież będzie pełna *Mącz* 156d.

»nie ... ależ pierwey«: Niechciey panować, ależby pirwey był poddan panowaniu *BielŻyw* 7.

c. Okolicznikowe stopnia (1) :

Połączenie: »tak ... ależ«: Tak łfcie czałem iężik rzecznikow niemocen bywa, ależ go trzeba pobzrękiem [!] vzdrowić. *BielŻyw* 64.

2. Wprowadza wypowiedzenie współrzędne przeciwstawne; ale (4) : nie zatrzyma [*Bóg miłosierdzia*], ależ nas przez łyna łwego wybawi z moci dyabellkicy *WróbŻołt* aa3v; *RejKup* bb2; Nie wroćimy łie do namiotow náłłych/ áni żaden do łwego domu nie wnidzie/ áleż to włsyłtcy w obec vczyiniemy przeciwo Gábáá [*Non recedemus in tabernacula nostra ... Sed hoc contra Gabba in commune faciamus*] *Leop Iudic* 20/9; *ActReg* 174.

II. Partykuła (10) :

1. Uwydatniająca; aż (3) : yako kady gyda oth wagła godzathkowskyego mosthv drogą yardanowska a stapywłszy stheytho droghy a lesz do rzeki *ZapWar* 1527 nr 2376; kady m przeshedł

rzeką nrową przez lasszy ygaye od granycze proszkowskyey alesz do granycz moszenskich *ZapWar* 1532 nr 2403, 1527 nr 2376.

2. *Ograniczająca; dopiero, jedynie, jak tylko* (7) : a nye poszlaem onych [świerzepic] do obory Crolewskyey w kthorychem nye myal pvsczyz alesz na rakoyemsthowo [!] *ZapWar*1534 nr 2410; Przeciwnici moi zydwie nawrocą lie ależ wieczor *WrobŻolt* 58/7; *LibMal* 1549/148v; Nigd Francifzku niemoże pana Iesufa Chriftufa/ panem serdecznie powiedziéc/ alefz za pomocą ducha święćgo *MurzHist* K; ielli niemógł inaczyi otrzymać tego czę° pragnął/ alefz gratią nowo wymyślonyi Reguły *MurzNT* 108v, 73v; A przeto ftarzy ludzie mądrzy mięfá nie iadáli áleż ná walce gdy pracowáli. *SienLek* 5v.

MB